

Beknpte weergave gesprek Beemster Polder Partij met gedeputeerde Van der Hoek

18 juli 2018

De Beemster Polder Partij (BPP) heeft verzocht om een gesprek met de heer Van der Hoek, gedeputeerde Bestuur, om te praten over de bestuurlijke toekomst van Beemster en hoe de gedeputeerde dat ziet in de regionale context.

Gedeputeerde Van der Hoek geeft aan dat er is afgesproken dat er een verslag op hoofdlijnen wordt gemaakt van het gesprek. Dit verslag zal door de provincie verstuurd worden naar de gemeenteraad van Beemster.

De BPP start het overleg door te schetsen hoe het proces tussen de verschillende politieke partijen en het college nu loopt en wat er veranderd is sinds de verkiezingen van maart 2018.

De BPP geeft aan dat ze een mooi verkiezingsresultaat heeft behaald en een kleine 50% van de inwoners van Beemster de partij het mandaat heeft gegeven om op te komen voor de belangen van de Beemster. De BPP voelt daarmee een grote verantwoordelijkheid.

BBP heeft aangegeven dat in hun optiek de opdracht van de inwoners van Beemster is om wel te fuseren, ook met Purmerend, maar dan wel in regioverband. Op termijn moet worden gestreefd naar één gemeente Groot-Waterland (bestaande uit de gemeenten Beemster, Purmerend, Oostzaan, Wormerland, Waterland, Landsmeer en Edam-Volendam) met circa 140.000 inwoners. Een gemeente die landelijk kan meetellen en waarin de plattelandsgemeenten een tegenwicht kunnen bieden aan centrumstad Purmerend. De BPP snapt de haast om nu te fuseren met alleen Purmerend niet. Beemster staat er financieel niet beter of slechter voor dan de afgelopen jaren en heeft weldegelijk nog bestuurskracht.

Gedeputeerde Van der Hoek geeft aan dat de provincie de bewegingen volgt die van onderop komen. Zo ook het proces van Beemster en Purmerend. De discussie over de bestuurlijke toekomst speelt ook bij een aantal andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. Op 23 en 30 mei jl. hebben CdK Remkes en gedeputeerde Van der Hoek gesproken met de vijf colleges en raden van Edam-Volendam, Oostzaan, Landsmeer, Waterland en Wormerland naar aanleiding van de langlopende discussie en het klappen van de samenwerking tussen deze vijf gemeenten. De reden dat Beemster (en Purmerend en Zaanstad) niet waren uitgenodigd voor deze bijeenkomst, is omdat het een afspraak met deze vijf burgemeesters is geweest om met de colleges en daarna de gemeenteraden te praten naar aanleiding van de ontwikkelingen.

De provincie heeft de opbrengst van de bijeenkomsten in mei verwoord in een brief (zie bijlage). De provincie geeft de vijf gemeenten nu de tijd om met deze afspraken/ processen aan de slag te gaan. Tijdens de bijeenkomsten is gebleken dat er geen enkel draagvlak is voor een gemeente Groot-Waterland. Beemster en Purmerend zijn bij de andere gemeenten niet in beeld.

Notulist

M. den Haak, Beleidsadviseur
bestuur en strategie

Aanwezig

De heer Van der Hoek,
gedeputeerde Bestuur
de heer Nico de Lange,
fractievoorzitter BPP, de
dames Barbara Jonk en Ida
Bregman en de heer Leo
Schagen, raadsleden BPP en
mevrouw M. den Haak,
beleidsadviseur bestuur en
strategie

Afwezig

1 bijlage(n)

Brief GS aan colleges en
raden Edam-Volendam,
Landsmeer, Oostzaan,
Waterland en Wormerland
d.d. 13 juni 2018

Kopie aan

Gemeenteraad Beemster

Het verschil tussen de zogenaamde 'lichte' fusievariant en de reguliere fusievariant komt ter sprake. Waar bij een 'reguliere' samenvoeging de betrokken gemeenten worden opgeheven en een nieuwe wordt ingesteld, wordt bij een lichte samenvoeging ten minste één gemeente niet opgeheven. Daardoor blijven de rechtsgevolgen die zijn verbonden aan opheffing voor (ten minste) één van de betrokken gemeenten achterwege. Met name op het terrein van administratieve lasten levert dit voordelen op. Ook staat de niet op te heffen gemeente niet onder preventief financieel toezicht op grond van artikel 21 Wet algemene regels herindeling en blijven de burgemeester en het ambtelijk apparaat van deze gemeente in functie. Herindelingsverkiezingen, en daarmee collegeonderhandelingen, zijn wel nodig. De gemeenteraad van de niet op te heffen gemeente vertegenwoordigt immers niet de inwoners van de gemeente die wordt opgeheven.

Het is dus niet zo dat de kernwaarden van De Beemster bij de ene fusievariant beter of slechter kunnen worden geborgd dan bij de andere. Beide varianten vereisen dat zorgvuldig wordt vastgelegd welke uitgangspunten en kernwaarden er voor de nieuwe gemeente gaan gelden. Onder andere op deze onderdelen zullen provincie, minister en Staten-Generaal ook toetsen tijdens de Arhi-procedure en het besluit tot vaststelling van het wetsvoorstel. Daarbij past de wetenschap dat de op het moment van fusie vastgestelde waarden geen garantie geven voor de toekomst. Deze zullen altijd afhankelijk zijn van besluiten door de toekomstige gemeenteraad/raden cq. college(s). Dit staat los van het feit dat onafhankelijk van deze lokaal vastgestelde waarden de provincie een toezichhoudende rol heeft vanuit haar eigen taken en bevoegdheden.

Door de BPP is aangegeven dat in de aanloop naar de fusie toezicht vereist is omtrent de lopende samenwerking met Purmerend; dit omdat nu de kosten die gemaakt worden voor Purmerend niet volledig met de lopende DVO worden vereffend. Volgens de BPP is dit een financieel risico voor Beemster maar levert het tevens risico's op in de bedrijfsvoering, door het ontbreken van tijdig beschikbare ambtelijke bezetting. Dit uit zich in het voor voldongen feiten plaatsen van de gemeenteraad, aldus de BPP.

Gedeputeerde Van der Hoek geeft hierop aan dat hij hier kennis van neemt, maar dat huidige afspraken met betrekking tot de samenwerking door de gemeenteraden zelf moeten worden bewaakt.

Gedeputeerde Van der Hoek geeft tot slot het advies mee aan de BPP om een constructieve bijdrage te leveren aan het proces dat het college van Beemster samen met de raad inzet om te komen tot de kernwaarden van de Beemster en wenst hen daarbij veel succes.

De BPP bedankt de gedeputeerde Van der Hoek voor het gesprek. Er wordt afgesproken dat de BPP een concept-verslag krijgt toegestuurd, waarop nog kan worden gereageerd, voordat de provincie het naar de gemeenteraad van Beemster stuurt.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Edam-Volendam
Postbus 180
1130 AD VOLENDAM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw M. den Haak

BEL/BS

Telefoonnummer +31235144251

haakm@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Opbrengst bijeenkomsten 23 en 30 mei 2018

Verzenddatum

13 JUNI 2018

Kenmerk

1089368/1089375

Geacht college,

Uw kenmerk

In de regio Zaanstreek-Waterland wordt al enige jaren discussie gevoerd over de bestuurlijke toekomst. In 2016 is de nieuwe gemeente Edam-Volendam ontstaan. De gemeenten Wormerland en Oostzaan werken sinds 2010 als OVER-gemeenten samen. De afgelopen jaren hebben zij partners gezocht om hun samenwerkingsvorm robuuster te maken. Tot op heden nog zonder resultaat. Uit rapporten is gebleken dat Landsmeer en Waterland bestuurskrachtversterking nodig hebben. Landsmeer en Waterland hebben in reactie op deze rapporten tot op heden geen onomkeerbare besluiten genomen over de vorm en de partner(s) om die bestuurskracht te versterken. Een poging om als vijf gemeenten in de zogenaamde G5 nauwer te gaan samenwerken, is vorig jaar gestrand.

Gezien deze langlopende discussie zonder bevredigend resultaat hebben de Commissaris van de Koning, de heer Remkes en de Gedeputeerde Bestuur, de heer Van der Hoek de nieuw gevormde colleges en gemeenteraden van de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland en Wormerland uitgenodigd voor een gesprek. Aanleiding voor deze gesprekken was de afspraak die in september 2017 is gemaakt met de vijf burgemeesters om met de vijf colleges en vervolgens met de raden te spreken over de bestuurlijke toekomst. Deze gesprekken vonden plaats op respectievelijk 23 en 30 mei jl.

In deze brief geven wij een weergave van wat er tijdens de bijeenkomsten aan standpunten is ingebracht en besproken.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

Visie en standpunten provincie

De provincie vindt het van belang om de bestuurskrachtversterking in de regio Zaanstreek-Waterland in totaliteit te bezien. Er moeten oplossingsrichtingen worden gekozen die niet leiden tot "restproblematiek" (gemeenten met een bestuurskrachtprobleem die geen partner kunnen vinden). De provincie gaat niet over de keuze voor een samenwerkingspartner, maar kijkt of samenwerking of fusie tot bestuurskrachtige gemeenten leidt en tot goede en evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen. Ambtelijke samenwerking of ambtelijke fusie vindt de provincie geen optimale oplossing; dit blijkt ook uit de evaluaties van en onderzoeksrapporten naar ambtelijke fusies.

De provincie is van mening dat het noodzakelijk is dat Landsmeer en Waterland uiterlijk voor de zomer van 2019 een onomkeerbaar besluit nemen over de vorm en partner(s) om hun lokale bestuurskracht, en die van de regio, te versterken. De provincie maakt zich zorgen of de door de OVER-gemeenten ingezette koers van intensivering van de samenwerking voldoende versterking van de bestuurskracht zal opleveren en of dit er niet toe zal leiden dat deze gemeenten restproblematiek worden. Daarom zouden de OVER-gemeenten uiterlijk voor de zomer van 2019 moeten evalueren of de door hen ingezette koers voldoende is of dat er meer nodig is om de bestuurskracht te versterken.

Standpunten gemeenten

Edam-Volendam heeft aangegeven dat de fusie tussen Edam-Volendam en Zeevang (2016) zijn voltooiing nadert en dat een fusieproces veel tijd kost. Voor Edam-Volendam is er voorlopig geen noodzaak tot verdere opschaling, maar de gemeente staat wel open voor gesprekken met de buurgemeenten. Daarbij wordt een ambtelijke fusie uitgesloten; een bestuurlijke fusie op termijn is bespreekbaar.

Er is in de coalitie in Waterland meer ruimte ontstaan voor gesprekken over de toekomst van de gemeente Waterland waarbij bestuurlijke fusie wordt genoemd als een mogelijke optie. In het coalitieakkoord van de gemeente Waterland staat dat de keuze over de toekomst van de gemeente Waterland uiterlijk in 2020 valt. De komende twee jaar is voorzien in een zorgvuldig proces van het college met de raad om in overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld voldoende draagvlak te creëren voor de uiteindelijke keuze. Voor de raad van Waterland wordt de door de provincie genoemde termijn voor het maken van deze keuze van halverwege 2019 niet als een optie gezien.

Landsmeer heeft het proces geschetst dat zij sinds de toekomstvisie van 2013 hebben doorlopen. Zij hebben in het raadsprogramma opgenomen dat Landsmeer verder gaat op de ingeslagen weg van het intensiveren van de (ambtelijke) samenwerking met omliggende groenlandelijke gemeenten, concrete stappen zetten richting een bestuurlijke fusie en inwoners hierbij willen betrekken. Landsmeer wil nog in 2018 een raadsbesluit hierover nemen.

Oostzaan kiest voor intensivering van de huidige samenwerking met Wormerland in OVER-gemeenten. Oostzaan wil bestuurlijk zelfstandig blijven en staat open voor partners die met OVER-gemeenten willen samenwerken. De evaluatie die is voorzien in 2019 ziet men met vertrouwen tegemoet.

Wormerland kiest voor het behoud van de zelfstandigheid en een intensivering van de huidige samenwerking met Oostzaan in OVER-gemeenten. Beide gemeenten zijn goed toegerust om de samenwerking uit te breiden met buurgemeenten. Wormerland kiest uitdrukkelijk niet voor Zaanstad, maar voor de omliggende groene gemeenten.

Concluderend

Waterland, Landsmeer en Edam-Volendam lijken elkaar in hun samenwerking te vinden. Er is door Landsmeer en Waterland een verschillend tijdspad voorzien om het besluit over de vorm en partner(s) te nemen. De provincie vindt zorgvuldigheid in dit soort processen van groot belang, maar is van mening dat de gemeente Waterland in een jaar tot een zorgvuldig besluit en het creëren van draagvlak zou moeten kunnen komen.

De OVER-gemeenten kiezen ook uitdrukkelijk voor elkaar, zullen de intensivering van hun samenwerking gaan evalueren en informeren GS van Noord-Holland uiterlijk voor de zomer van 2019 over deze evaluatie en eventuele vervolgstappen. De provincie heeft daarbij aangegeven dat als deze intensivering niet voldoende blijkt te zijn en de OVER-gemeenten niet mee (zijn) (ge)gaan in een eventuele fusie van Landsmeer, Waterland en Edam-Volendam, het enige overgebleven alternatief voor de OVER-gemeenten dan de gemeente Zaanstad is.

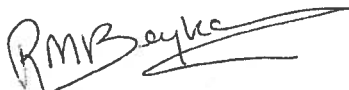
Gezien bovenstaande voegt een mogelijke ad hoc samenwerking van de G5 niet langer iets toe aan de regionale samenwerking van de acht gemeenten in de MRA Noord, omdat veel vraagstukken op dit schaalniveau spelen.

Als blijkt dat de raadsbesluiten over vorm, partner(s) en tijdpad niet te verenigen zijn met elkaar, of als de intensivering van de OVER-gemeenten onvoldoende resultaat blijkt te hebben, zal de provincie opnieuw het gesprek aangaan, en daarbij ook de gemeenten Zaanstad, Purmerend en Beemster uitnodigen. Het is dan legitiem en noodzakelijk om het vraagstuk weer breder te trekken en daarbij ook te kijken naar de grotere buurgemeenten.

Wij willen de colleges en gemeenteraden bedanken voor hun constructieve bijdrage aan dit overleg en wensen hen veel succes en wijsheid toe. Een gelijkkluidende brief hebben wij verstuurd naar uw raad.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

J.W. Remkes

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast